

בשעה

ידיעות קיבוץ הזורע

י' באדר א' תשע"ז (8) 19.2.2016

לפני 80 שנה, עלו ראשוני הזורע אל מקום אותו בנו מבראשית. בכוח אמונתם, בנחישות, עקשנות ולהט, הפכו את החלום הנועז למציאות העולה על כל דמיון.

אותו "אף על פי כן ולמרות הכל", היו הלבנים שבנו את המקום הזה. ומן המעשה הבראשיתי, לאורך שמונה עשורים, נפתלות דרכים ושבילים ואפיקים חדשים מחפשים את דרכם.

בין הירוק, עליו אנחנו יושבים, לכחול שמעלינו, נרקמת יום יום הווית חיים שלימה, ולה צבעים רבים בהירים וכהים ומה שביניהם. מעגלי יחיד ויחד נטווים לרקמה אנושית ייחודית. שנדע לשמור על הבית הזה, לטפח יחסי אמון וידידות מתוך רצון להטיב את חיינו כאן.

מל 2016

ה'ת"ס ה'ת"פ

חריש בכרם הצ'עיר 1938

ה'תש"ח 1948

פומה 140 מסן ארזות

ה'תש"ן 1970

השלישון פנה

תמונות השבוע
חולשים 80 - תוכנית הערב
מבראשית ועד היום
מצאנו יש לנו קרקע
ברכות
הצורה השבועית
מכתב תודה לעמרי שחם
מהנעשה במרכז עשר
לצביו של צובי
"הכיבוש" הראשון
על עמרי הציוני
מבצע מפיונים
עצמונים מאצל הבריאות
לא עוד אוויר צלול כיון
משק הקצנציה בהצורה
גינה קהילתית
תוצות
סנא לצוותי חינוך ולהורים
עוצבים את החאן
תמונה וסיר

חל שחם
שבת שלום ושבוע טוב

****

ברכות * ברכות * ברכות 80 חוגגים רק פעם אחת...

"בערב שבת, 19.2. נחגוג את חג הקיבוץ ה - 80

בתכנית:

19.30 - המועדון יפתח לקפה וכיבוד חגיגי

20.45 - נתאסף באולם ל"אהבה בת 80" - סיפורו של מקום
בתמונה שיר וריקוד.

לאחר המסיבה נמשיך לחגוג בערב ייקב סוער בחדה"א הקטן.
80 חוגגים רק פעם אחת...

מזל טוב!

בואו בהמוניכם

תודה, ענת

מבראשית ועד היום

שנת ה- 80 להזרע ומאה שנה (כמעט), להולדתה של חנה אופנהיימר

בביתה הצנוע של חנה, כשיום הולדתה המאה כבר מתדפק על הדלת, והקיבוץ בשנת ה- 80 להיווסדו, נפגשים זיכרונות של מקום, דרך וזמן, של יחיד ושל יחד. ואפשר לברך ברכה כפולה.

ומי שחוותה כאן את חיי הקיבוץ מבראשיתם ועד היום, יש לה את הראייה הרחוקה ביותר לאחור, על הימים ההם ועל הזמן הזה ומה שביניהם, כשהיא משקיפה על החיים ממקומה, במבט אוהב, מפויס ומפוכח, בהערכה, ובתודה על כל מה שנוצר כאן ועל כך שהיא היתה חלק מהיצירה הייחודית הזאת שנקראת קיבוץ.

אפשר קצת להתפלסף ולהמריא בהזדמנות זו, ולומר כמה מילים חגיגיות שנוהרים מהן בדרך כלל, בימים רגילים, על תקופה נדירה, אדירת מעשים ועתירת אירועים בשנים טעונות מהפכות וטלטלות בארץ ובעולם, ובתוכה בנייה ויצירת דרך חיים אחרת, שאין כמותה בהיסטוריה של עם, חברה ואדם. קיבוץ.

תחושת השליחות, האמונה והזכות הגדולה, של כל מי שהיתה לו, או נקלע, להזדמנות בלתי חוזרת, להיות חלק ממהפכה שהשגייה כבירים במובנים רבים. מהפכה שלא הוגשה על מגש של כסף, ולא ניסים משמים התרחשו בה, אלא היתה זאת דרך רצופת מאבק עיקש, ב"דם עמל ודמעות". חיים שבוראים אותם כל יום מבראשית, עמוסי התלבטויות תלאות, וגם אכזבות. אבל דבקות במשימות נשגבות ובאמונה שאפשר לבנות כאן חיים חדשים משורש, כמו שאומר השיר המפורסם של אהרון זאב: ☞

גַּס לֹא קָרָה לָנוּ	גַּס לֹא קָרָה לָנוּ
פֶּךְ שָׁמֵן לֹא מִצָּאנוּ	פֶּךְ שָׁמֵן לֹא מִצָּאנוּ
בְּסֵלֶע חֲצָבְנוּ עַד דָּם	לְעֵמֶק הַלְכָנוּ, הִהָרָה עָלֵינוּ
וַיְהִי אֹר!	מְעִינֹת הָאֹרוֹת
	הַגְנוּזִים גְּלֵינוּ

ממרומי גילה של חנה, אתה עומד ומשתאה. איך אפשר להכיל או להבין את העת
ההיא, ואת ים הזיכרון והפרטים הגדולים כקטנים המשובצים בו. את הקבלה והוויתור
היומרני על טבע האדם.

גם אם לא כל החזון התגשם, גם אם לא כל מה שרצית והאמנת התקיים, זאת היתה
דרך של נתינה ואמונה בצורת חיים חדשה ושונה ובחברה שהאמינה אז, שהיא הצודקת
ביותר מכל אחרת.

לכן, לא רק שיר הלל ולא הכל דבש. גם מפגעים ופגעים ואכזבות, כשהראייה למרחוק
אל התקווה והחזון, שלובים בקוצר הראייה של הניסיון האנושי הבתולי, שטרם הצטבר,
ומתערבבים הם יחד, ובונים חברה מבראשית עם תעוזה גדולה שהצליחה במובנים
רבים.

~~~~~

עליתי לארץ לפני 79 שנה והיום אני כמעט היחידה שחיה מהדור הזה שהקים את הקיבוץ
מראשיתו. זה דבר קשה כשכל ידידי שבנו את הקיבוץ, כבר אינם.
זה ביתי. מכירים אותי ואני כבר לא מכירה את כל מי שחי בהזורע כמו שפעם הכרתי את כולם.

נולדתי בוינה ועליתי ארצה במרץ, 1937, לפני, ליל הבדולח. הייתי בת 21.
היה לי יותר חשוב להיות בקיבוץ מאשר בארץ ישראל.

בתחילת הדרך לא היינו שייכים לקרן קיימת ולא קיבלנו ממנה את האדמות שעליהן בנינו את
הקיבוץ. היינו היחידים בארץ שהאדמות היו שלנו. הן נקנו מכספי המשפחות שלנו, שחלקן היו
משפחות אמידות.
כשהגעתי החברים כבר ישבו על האדמה הקבועה שהייתה שייכת לנו.

בנמל חיכו לי שני חברי הזורע, גוסטב ופריץ. תחבורה לא היתה וכדי להגיע לקיבוץ נעזרנו באוטו
מוביל החלב של משמר העמק.
כשבאתי היו כבר 90 חברים בקיבוץ. הגעתי לחדר האוכל שהיה צריף פח. אני זוכרת את האוכל
לטובה. אכלנו סלט תפוחי אדמה, שעד היום אני מרגישה שלא אכלתי אוכל טוב ממנו... (את
הסלט הכינה נעמי סגל). ישבנו על ספסלים ארוכים וכשמישהו קם, כולם נפלו...
על השולחן היתה ציבורית מחרסינה והצלחת מפח.
והיה פסנתר שעליו שמו את הדואר שהגיע וכל מי שבא לאכול בדק את הדואר.
באותו זמן כבר היה בבנייה צריף עץ לחדר האוכל הבא. נחמיה אשל היה בין הבונים שלו. חדר
האוכל היה הכי יפה ובאו לראות אותו מכל העמק...

אחרי דיונים רבים לאיזו תנועה נהיה שייכים החלטנו להצטרף לקיבוץ הארצי בזכות חזן.
הרקע האידיאולוגי של הקיבוץ הארצי נראה לנו ועזר לנו להחליט על הצטרפותנו לתנועה זו,
בתנאי שתהיה לנו אוטונומיה להחליט בנושאים שונים.
העבודה העיקרית היתה בסיקול אבנים כדי להכשיר את האדמה ולהתחיל לבנות עליה.
לנשים היתה מעט עבודה בקיבוץ. כל עבודה הייתה קשה מאד וידנית.

לא היו עצים ושום ירק בסביבה ומיד התחלנו לנטוע את היער.

בלילה הראשון שלי בהזורע גרתי באוהל עם אברהם רוס.
כמובן שלא שאלו את החברים עם מי הם רוצים לגור וגם ולא היו מגורים אחרים מלבד אוהלים.
העשב באוהל היה גבוה מהמיטה.
זמן קצר לאחר מכן, חנן מתתיהו שהביא איתו את הכלים הנחוצים, בנה עם החברים את הנגרייה
ושם גרנו זמן רב. ☞

אחר כך התחלנו לבנות צריפים. המטבח נבנה עם קירות עבים מבטון וכשבליה התחילו יריות, כולנו התרכזנו במטבח וצחקנו. היינו צעירים ובמצב רוח טוב ובשבילנו הריצה הזאת למטבח, והשהות של כולם ביחד, היתה משמחת. לא האמנו שיפגעו בנו.

התפקיד החשוב ביותר אז היה סדרן העבודה. כל ערב באו אליו כדי לדעת איפה נעבוד מחר. הוא קבע. הלכנו לסדרן שאף פעם לא מסרבים לו - ולעבודה בדחילו ורחימו. שבועיים אחרי שהגעתי לקיבוץ היה ערב פסח ורציתי מאד להיות בו; אבל הסדרן החליט שאני אסע לעבודה במלון בחיפה. ביקשתי לא לצאת לעבודה הזאת. כשהוא ראה את תגובתי הוא ניחם אותי שיהיו עוד סדרי פסח רבים בהם אשתתף... שנה עבדתי בבית המלון בחיפה ורק בסופי השבוע נסעתי הביתה לקיבוץ.

העובדים במלון התערבו ביניהם אם הם יצליחו או לא, לשכנע אותי להישאר בחיפה. למרות שהעבודה בחיפה הייתה מעניינת, לא היה לחיפאים שום סיכוי. אני רציתי לחיות בקיבוץ ובקיבוץ הארצי, ורציתי את כל הרעיונות האידיאולוגים של הקיבוץ ורעיונות כאלה לא היו בחיפה.

עבדתי גם במכבסה. כיבסנו אז ביד על לוח. הבגדים שקיבלת לא היו לבחירה ולא היו אישיים. קיבלת חבילה מוכנה המורכבת מהבגדים של כולם. כך יצא שלפעמים היו הבגדים יפים ולפעמים לא. אי אפשר היה לערער. רק כשנה לאחר בואי לקיבוץ קיבלנו בפעם הראשונה תחתונים אישיים...

גם שנים רבות לאחר מכן נכנסתי למחסן הבגדים בלב דופק מהתרגשות: לא יודעת מה אמצא בתא שלי - מספר 2. נעמי סגל הייתה מס. 1 והייתה מאד גאה בזה.

עבדתי גם בבית התינוקות, עם התינוקות הראשונים, ביחד עם לאה גרסון. בקשר לחינוך ילדים, עבדנו לפי כללי הפסיכואנליטיקה שאותה הוביל מנחם גרסון. חשבנו תמיד מה שהוא חשב והאמנו שבלי פסיכואנליזה, אי אפשר לחנך ילדים. יום אחד הגיע לארץ אדם שהיה מתלמידיו של פרויד. ממנו קיבלנו הנחיות לחינוך תינוקות. דברים איומים, כמו, ילד שבוכה במיטה, לא להרים אותו כי אסור שיקבל "תוספת הנאה". או, אסור לנדנד ילד היושב על נדנדה, כי גם זה נחשב לתוספת הנאה. הילדים חייבים להתגבר על בעיותיהם.

גם אם הרהרתי בדבר, האמנתי וקיבלתי את התפיסה הפסיכואנליטית הזאת. היתה משפחה שעזבה את הקיבוץ בגלל זה...

כשהילדים הראשונים גדלו ידענו שנהיה זקוקים למורים. וכך, מספר חודשים לאחר שהתחתנתי, ולאחר-5 שנים בארץ, נשלחתי כנגד רצוני, ללמוד הוראה באותו זמן גם יוחנן אופנהיימר למד הוראה. זה היה בשנים 1942-1944. למדנו אצל מורים שהפכו למפורסמים בארץ בתחומם, כמו מייזל הארכיאולוג, סגל שיסד את אורנים, סיסטר שלימד תנ"ך; מרגולין שהיה מורה ומנהל ועוד רבים אחרים.

הלימודים התקיימו בסמינר הקיבוצים בתל אביב. רק פעם בשבועיים היינו נוסעים הביתה. מי היה מסכים לזה היום!! בחודש מרץ היה לי יום הולדת ושמעון טלפן אלי ואני הייתי כל כך נרגשת שלא יכולתי להגיד אף מילה... הוא גם לא יכול היה לבקר אותי.

גרנו בסמינר באוהלים. אני עם איש מתל עמל. כל ערב בשעה שבע, הלכתי לישון. שמתי את השמיכה מעל הראש שלי ובכיתי, כי התגעגתי הביתה.

כשסיימנו את הסמינר לאחר שנתיים, במסיבת הסיום, סיפרתי כמה שסבלתי. התלמידים האחרים אמרו: "את? מיד היית בתוך העניינים, והיית פעילה..." אף אחד לא הרגיש שכל כך סבלתי. למרות כל זאת, לא חשבתי אף מחשבה רעה על הקיבוץ שעשה לי את זה. היום, במרחק של זמן, אני מודה לקיבוץ שעשה אותי למורה ואחר כך לספרנית. אני מודה לקיבוץ על כך שלמדתי המון, שכל דרכיי נוצרו הודות לזה שהוציאו אותי לסמינר. ☞

בסופו של דבר גם הנישואין שלנו לא סבלו מזה.

בימים ההם הייתה מקלחת שבה קיר מפח מפריד בין הבחורים והבחורות... כשהציצו בחורים שבקיר, נתקלו זה בעין של זאת. הבחורים הציצו יותר... כדי ללכת להתרחץ במקלחת כל אחד הביא איתו שקית עם חפציו. סבון כביסה שימש כסבון רחצה.

גם כשהתחתנו לא היה סבון רחצה ריחני וכמובן לא קרם ובכל זאת אהבנו לא פחות...

יצרנו תרבות מקומית שהיו בה הצגות ואופרות, כתבנו הגדה לפסח. כל שנה בנינו מחדש את החד גדיא.

שיחת קיבוץ התקיימה כל שבוע וכולם היו באים.

יש לי הרגשה שהקדשתי את חיי לניסיון לבנות חברה חדשה. תרמתי ונתרמתי. חייתי בקיבוץ מפני שידעתי ובחרתי בו, מתוך אמונה אידיאולוגית שעשיתי משהו למענו. אני חושבת שזכיתי להרבה דברים כי אני חיה וחברה בקיבוץ. אני מרוצה מהקיבוץ שיש בו דאגה הדדית, ביטחון וחופש תנועה לילדים.

חיי הקיבוץ נפלאים. הנוף, השקט, הרצון לשפר ולתקן. במבט לאחור על כל מה שעברתי בקיבוץ, למרות שגיאיות וטעויות וגם כשהקיבוץ החליט דברים שלא אהבתי, הייתי תמיד מהתומכים בדרך.

הקיבוץ השתנה ואני שלימה עם השינוי. השתכנעתי שהדורות מתחלפים ואי אפשר לעצור את ההיסטוריה.

הקיבוץ הוא ניסיון מיוחד במינו שאולי אי אפשר להגשימו במלואו ולתמיד.

***

עד כאן להפעם. רק נגיעות. מעט מהרבה מאד שהיה, שנוצר שהתגשם שנכתב ונשמר. וככל שהזמן חולף, עולה ערכם של העדויות והסיפורים.

נברך אותך חנה, בבריאות טובה ככל שאפשר. הרבה נחת שמחה והמשך עם כל היקר לך והאהוב עליך.

ותודה על הראיון
לאה

הראיון התקיים השבוע עם חנה בביתה, משולבים בו גם קטעים מחוברת סיפור חיים שלה משנת 2012. המראיינת היתה אלשבע אכמון. מומלץ לקריאה.

"מזל טוב יש לנו קרקע!"

אתמול סוף קיבלנו את הקרקע שעליה נבנה את משקנו. אלה 40 דונם בצרוף למגרש הקטן הקודם שלנו. הגענו אל שטח קרקע זה בקשיים גדולים ובדרך לא רגילה, ולא מן הנמנע שצפוי לנו עוד משפט. על כל פנים, כך התגשמה לבסוף ההנחה החשובה ביותר להתקדמותנו, וכמובן השמחה רבה אצלנו. לכם שם במרחקים אין בוודאי מושג, כמה גדולה חשיבות המאורע הזה בשבילנו. עכשיו סוף סוף, הגענו אל המטרה החשובה ביותר שנכספנו אליה כל כך. אם בכלל, אז מגיע לנו עכשיו "מזל טוב!" לוי גרנות 20.9.36

עליזה קמון, בעת עבודתה ב"לילך" :

הדבקת מדבקות על שקיות החסה ההידרופונית הגדלה בהזורע:

ב- 30.1.2016 מלאו לעליזה 103 שנים להולדתה

ברכות חמות ובהערכה רבה

בית הזורע

הזורע בשבילי

בשבילי זו ראשית כל, הגשמת חלום נעורים. לעלות ארצה ולייסד קיבוץ וכך לתת לרעיונותינו מן התנועה, בסיס של ממש. אני חיה כאן בין חברים שגדלתי איתם מגיל 14 והרבה זיכרונות מקשרים בינינו.

הזורע הוא מקום גידול המשפחה שלי, ילדותם של ילדיי ושל נכדיי, מקום התנסות המשפחה והתרחבותה, ומצד שני יש לי כאן כבר ארבעה קברים: קברי הוריי, חמותי ובעלי. כאן הבסיס הרוחני של בני משפחתי, בנוף המאוד מאוד מיוחד, אשר אני כל יום מחדש נקשרת אליו בשמחה, ולא הייתי רוצה להחליף אותו בשום מחיר. משאלה אחת קיימת בליבי, שהמקום היפה הזה ייראה ויתקיים גם אחרי שדורנו יעלם מנופו.

עליזה קמון נכתב לספר הקיבוץ 1994

מכתב תודה לעמרי שחם
אחרי ביקור בתל נוף – ביחידה 669
יום שישי 12.2.15

עמרי, רק אתמול היית עוד מוסדניק
רק שלשום היית ב"חברת הילדים"
רק לפני שבוע עוד היית בגן
ורק לפני חודש, בבית תינוקות.

מתי זה קרה כל הדבר הזה שנהיית פתאום סגן מפקד יחידה 559??
עומד לך על הבמה מול אולם מלא באנשי מועדון "אמצע הדרך"
ומסביר בביטחון שוטף על "היחידה" – ההיסטוריה, החזון, המבצעים
והכל בלווי מצגות וסרטונים. והחברים באולם, איתם נפגשת בצמתים של החיים,
מטפלות, מורים, ומורות מדריכים, רכז ענף בו עבדת כנער (רמז סעדיה), הורי
קבוצת "דרור", שכנים של ההורים ומי לא? כל הקיבוץ שלך.
ואח"כ ב"הנגר" של הסימולטור המרשים, עליו מתאמנים יום יום החיילים,
ושדוד בראון המורה שלך בחוג לקולנוע, כבר היה שמח לאמץ כסטודיו
להסרטה, כי יש בו את כל הציוד הדרוש.
והסיוור ברחבי הבסיס עד לאזור היסעורים. ומי אמר יסעור ולא קיבל??
אנחנו קיבלנו והיינו בפנים. חשנו את הרגשת המחנק והצפיפות.
אמנם רק על הקרקע. בפעם הבאה אולי גם נטוס...

כל היום הזה מהתחלה ועד הסוף, היה חוויה מיוחדת, מעניינת, מעניינת
מלמדת מרתקת ומפתיעה. אפילו לרמי זה היה חדש!

אבל עיקר העיקרים. שגרם להתרגשות של כולנו, שזה אתה, בן הזורע קצת בן של
כולנו, דור שלישי, שמסביר, מראה ומלמד אותנו והכל בנועם ובשקט. בצניעות!
אנחנו גאים ושמחים שהגעת לדרגה ולעמדה של יכולת השפעה על הרבה
חיילים צעירים ועל אפשרות של קביעת אורחות חיים ופעילות של יחידה חשובה
ומשמעותית שכזו.

ואיך אבנר אמר: היתה כל היום הרגשה משפחתית וחברתית כל כך טובה.
נכון. וגם התרוממות רוח על יום נפלא ומרגש.
תודה ענקית לך עמרי. ודי' שחם לעמרי שלי.

עודדה
בשם "מועדון אמצע הדרך"

מהנעשה במרכז גשר

❖ בית לילך

השבוע התבצע שלב נוסף בתכנית מרכז גשר. איחוד מרכז היום של בית שקמה עם זה של בית לילך.

צוות גשר – בית שקמה – בית לילך עמל רבות על תכנון המהלך ובשבוע שעבר ערכנו ניקיון וסדר יסודיים בבית לילך והמקום שינה פניו בכדי שנוכל לקלוט בו גם את דיירי בית שקמה.

דגנית זינגר תנהל מעתה את מרכז היום ולצידה יעבדו צביה ואיריס בן צבי.

דיירי בית שקמה יגיעו כל בוקר בהסעה לבית לילך. מספר חברים התנדבו להיות בצוות הנהגים ואנו מודים להם על כך.

בית לילך במתכונתו הנוכחית יוכל לשמש למגוון פעילויות של מרכז גשר. אנו מלאי אמונה במהלך זה ותקווה שאכן יוכיח את עצמו למען חברינו המבוגרים ודיירי בית שקמה.

זו הזדמנות להודות מאוד **לתמר בר** על ניהול רב שנים של בית לילך ועל העזרה בתכנון המהלך הנוכחי. מאחלים לה הצלחה רבה בהמשך הדרך ונקווה להיעזר בניסיון הרב.

החברים מוזמנים לראות את השינוי בבית לילך וכמובן לראות עצמם מוזמנים ביותר לקחת חלק בפעילות. מצורפות מספר תמונות של בית לילך לפני, בזמן ואחרי.

❖ חוג קולנוע

החוג בהדרכתו של דוד כבר תופס תאוצה והשבוע הוקרן הסרט השני. תודה גדולה לדוד. צוות גשר מכין את המועדון לקראת החוג ואנו מבקשים מהנוכחים לעזור בסידור המועדון בסיום.

❖ חוג בהדרכת נורית הרפז

חוג נוסף נפתח השבוע. אנו מאחלים לנורית ולמשתתפות הנאה ולמידה.

❖ אירוח ביחידה 669 בתל נוף

צוות גשר בשיתוף מועדון אמצע הדרך אירגן ביקור בתל נוף. אנו מודים מאוד לעודדה על הארגון הלוגיסטי וכן לנעמי שחם על עזרה בארגון וכמובן לעמרי שחם המארח ולאבו וילן שסיפר על מבצע חילוץ.

❖ בקרוב תיערך שיחה זוטא לדיווח על תכנית גשר ועל התקדמות המהלכים השונים.

❖ אנו מזמינים חברים להשתתף ולהציע רעיונות נוספים שנראים להם אפשריים למימוש במסגרת גשר.

בהצלחה לכולנו : צוות גשר – ענבל, דגנית ונחשון וכן השותפים הוותיקים יותר : דוד בראון, צביה ומשה כהן.

לזכרו של דודי

ארן ריילינגר

את אדי ועומר לצערי, כמעט לא יצא לי להכיר, אבל דודי היה אחד מחבריי הטובים במשך הרבה מאד שנים ואנסה כאן לספר מעט מזיכרונותיי הרבים ממנו.

מאז ומתמיד, כבר כילד, דודי היה רגשן. תמיד הוא היה מאד אמוציונאלי וזה בא לכדי ביטוי בדרך בה אהב והתייחס לאנשים, ובעצם לכל דבר סביבו. מוסיקה, פוליטיקה, ספורט וסתם אירועי יום יום.

יש לי זיכרונות מאד מוקדמים מדודי. בערך מהגן, דרך שנות החברה, מלחמת יום כיפור הקשה, נפילתו של נמרוד ואיך החיים סביבנו השתנו אחרי המלחמה ההיא. אבל נראה לי שדודי ואני התקרבו לקראת גיל ההתבגרות, כיתות ו'–ז', סוף החברה ותחילת המוסד. איכשהו תמיד היינו יחד, כמובן בקבוצת "אילנות" המוכשרת, אבל גם בקבוצת "שובל" במוסד ואפילו בחופשים בקיבוץ, גרנו בד"כ באותו חדר.

אני זוכר את הערנות ותאוות הידע שלו לכל מה שקורה מסביב. לאירועים בקבוצה, בקיבוץ, במדינה ובעולם. כל בוקר במוסד היינו הולכים יחד ולוקחים שני גיליונות "על המשמר" ומתעדכנים מה קורה. קודם כל קוראים ספורט, את תוצאות הליגה בכדורסל, מי ניצח ומי קלע כמה, ואח"כ את שאר העיתון. אלה היו ימים אחרים, בלי אינטרנט ולעיתונים היה מעמד כמעט קדוש, בעיקר לאנשים סקרנים ודודי תמיד היה סקרן ואוהב דעת. בימי חול קראנו "על המשמר" ובימי שישי בנוסף, גם "מעריב" או "ידיעות אחרונות", מה שהיה בבית ההורים.

היינו גם מאזינים יחד שעות לתכניות רדיו, בד"כ תכניות לילה בחופש הגדול. היינו מאד פוליטיים כולנו ודודי תמיד היה עם מודעות פוליטית גבוהה, לדעתי זה בא לו מהבית. כולנו היינו מערכניקים שרופים, כיאה לחניכי השומר הצעיר ונטלנו חלק פעיל מאד במערכות הבחירות הסוערות של שנות ה-80. אבל במאבק המתמיד בין פרס לרבין שהיה אז בשיאו, דודי נטה לטובת פרס ואני לרבין. אני זוכר את הויכוחים שהיו לנו סביב הספר "פנקס שרות" שרבין

כתב אז וההדים שעורר, ואת דודי נורא הרגיז מה שרבין כתב שם על פרס. אח"כ, לפי דעתי, זה השתנה וכולנו היינו "רבינסטים".

ספורט. דודי, את זה כולם יודעים, תמיד היה חולה על ספורט. על הפועל ת"א כולם יודעים ומדברים אבל כבר כילד דודי היה ידען גדול בכל מה שקשור לספורט. את הקבוצות האהודות עליו החליף עד שהגיע אל הנחלה האדומה ושם כבר נשאר. זה בארץ, באנגליה או יותר נכון בכדורגל האנגלי, תמיד אהד את ליוורפול. אבל בעיקר בלטה אצלו, גם בתחום הזה, הסקרנות, הדעתנות ובעיקר הרגשנות. אם בכדורגל בארץ ובעולם, או כדורסל, מכבי ת"א שעוד הייתה הקבוצה של המדינה, או גבת – יגור, שהיינו הולכים למשחקים שלה באולם במשמר העמק, ☞

או גליל עליון שנוסדה אז, או הפועל שומריה שבי"א וי"ב גם שיחק בה, לא משנה מה ובאיזה ענף, דודי תמיד היה בין האוהדים והידענים, ובקיצור אקטיבי מאד.

מוסיקה. דודי אהב מאד מוסיקה. גם את זה לדעתי קיבל קודם כל מהבית. אני זוכר שהתארחתי אצלו לא פעם והתקליטים שהייתי רואה שם, חלקם עוד של נמרוד, עשו עלי רושם עצום.

בעיקר רוק כבד ורוק אנד רול של שנות ה-60. בבית הזה דודי גדל והושפע כמו כל אח צעיר לאחים בוגרים. כנער הוא הכי אהב את הביטלס, כמו כולנו, אבל חוץ מהם הוא אהב עוד הרבה מאד זמרים ולהקות. מתי כספי, אריק אינשטיין, שלום חנוך, כוורת, אלטון ג'ון ופינק פלויד ועוד שורה ארוכה של מבצעים וגם סתם שירים שהלהיבו אותו, לא משנה של מי. כי כפי שאמרתי, דודי היה מאד אמוציונאלי ומוסיקה הרי פועלת קודם כל על הרגש.

הומור. לדודי היה הומור ובעיקר הוא מאד אהב הומור. הוא פשוט אהב להשתעשע ולצחוק מכל מיני דברים ומצבים קומיים שחיי היום יום מזמנים. דברים שראה או שמע או קרא, דברים שאנשים אמרו או עשו. לאו דווקא כשניסו להצחיק, להיפך, בד"כ כשאמרו דברים רציניים אבל הוא מצא אותם משעשעים למדי, והיה בא אלינו ומספר מה הצחיק אותו היום. למשל במקומות בהם עבד בקיבוץ, פלסטופיל ושות'. זה לעולם לא היה רע, להיפך, זה תמיד היה בטוברק משעשע ונחמד.

אגב, הייתה לו אינטונציה מיוחדת לספר או לקרוא דברים שהצחיקו אותו, עם דגש על הפואנטה. הוא אהב להקריא לנו דברים שיבל כתב ב"בשער" או ב"ניתוקון", העיתון של הח"ץ.

בהמשך להומור, לדודי גם היה כישרון משחק לא מבוטל ולא כל כך מנוצל, אבל כשכבר עלה על הבמה, בד"כ בהופעות בפורים, זה היה ממש שוס. בעיקר זכורה ההופעה הנפלאה שלו יחד עם אלחי וניבי חזן בפורים י"ב במוסד, ואח"כ בפורים הראשון שלנו פה בקיבוץ.

כן, כזה היה דודי שלנו. איש יקר וטוב ומצחיק ובעיקר חבר מאד טוב ונאמן, כזה שבכל מצב וזמן היית יכול ליפול עליו ולבקש עזרה, כי תמיד הוא שמח איתך ולא עשה עניין מכלום. בכלל הוא אהב אנשים.

אחרי שנות המוסד העליונות, חזרנו לקיבוץ ושוב התקבצנו כקבוצת "אילנות", למרות שבמשך כל השנים, גם במוסד, הייתה לנו גאוות יחידה כקבוצה. חלקנו הלך ל"ג, התגייסנו לצבא, שרתנו, השתחררנו ושוב היינו פה כולנו יחד לעוד שנה שזכורה לטוב. ואז התחלנו להתפור. מטיילים בעולם וחוזרים, לומדים, מתחתנים, כל אחד כבר הלך במסלול שלו ודודי אחרי כמה שנות נדודים, חזר לקיבוץ וקבע כאן את ביתו. וזהו, כאן נשאר וגדל והתפתח ואני כבר לא הייתי כאן, למרות שאת כל מלחמת המפרץ ב-91 עוד בילינו יחד, עם המסכות בחדרים האטומים בשיכון צעירים.

אני זוכר את הלילה עם האזעקה הראשונה שדודי התקשר ואמר לי אני בא אליך ובא.

היום זה נשמע מצחיק אבל אז כולנו היינו בהיסטריה של גז. ☹

ואח"כ הוא היה פה ואני כבר לא והקשר הלך ונהייה נדיר יותר.
לפני 11 שנה, לא גרתי בארץ, אבל באותה שבת אומללה במקרה הייתי כאן בקיבוץ.
אתה מקבל ידיעה כזאת שהיא מסוג הדברים שאין להם שום הסבר או הגיון או צדק, וזה בכלל
מעבר ליכולת שלך לקלוט ולעכל ולקבל שדבר כזה יכול לקרות. ולמחרת הייתה הלווייה הענקית
ושוב היינו פה כולנו פשוט לא מאמינים.
ומאז כשאני חושב על כך אני עדיין לא מאמין שדודי החבר הטוב שלנו, הלך מאיתנו כל כך צעיר
ויפה, יחד עם אדי ועומר, דווקא כשהחיים כל כך האירו לו פנים.
זהו, עכשיו אנחנו כאן והם ממשיכים ללוות אותנו בזיכרונות ואותם אי אפשר לקחת מאיתנו.
והם מלווים אותנו כל הזמן, כל יום, לא רק ביום השנה.

דבריו של ארן ריילינגר, בן כיתה וחבר של דודי ז"ל, שנקראו בטקס חלוקת המלגות
לזכרו של דודי, ביום שישי האחרון במלאת 11 שנה למותו.

ה"כיבוש" הראשון

"... בקיץ 1936, שלושה חודשים אחרי עלייתנו על הקרקע, היה כל שטח הקיבוץ כמה
אוהלים, מגדל שמירה עשוי עץ, פחון ששימש חדר אוכל וצריף גדול, שבו שכנה
הנגריה. שם גם נהגנו לישון בלילה, כיוון שקירותיו המדופנים בחצץ נחשבו מוגנים..."

"... מהר מאד הרגשנו שהגיעו מים עד נפש: החברים מתאוננים על צפיפות בנגריה,
על הטורח בטלטול המיטות מדי ערב אל הנגריה והחוצה. מוכרחים להגדיל את שטח
המגורים."

"... פנינו לשרתוק (שרת) שהיה יושב ראש המחלקה המדינית של הסוכנות."
"... כל ההכנות לגידור נשלמו, והיה חסר רק אישור. שרת הביט בציר שגדעון הניח
לפניו, חשב רגע ואמר: 'זוהי הדרך'."

**כך, באותו רגע נולד הרעיון שיתפתח אחר כך, לשיטת חומה ומגדל - אצלנו ללא
חומה וללא מגדל. הצעתנו, על כל פרטיה נתקבלה על דעתו.**

הגיע הלילה המיועד. 12 חוליות בנות שלושה אנשים התפזרה בשטח.
בדיוק ב-10:23 ניתן האות ובבת אחת קרעו את שלוות הלילה הלמות 12 מקבות
שתקעו יתדות ל-12 עמודי הגדר מלוות במקהלת נביחות הכלבים וצעקות, שבאו
מכיוון קירי. במהרה נרגע הכל ונשמע רק טרטור הטרקטור החורש.

בבוקר, עם זריחה, כבר עמדו שני הצריפים ששבילים הוליכו אליהם.
גדר הקיפה את המחנה החדש ויכולנו להקים לול, רפת, ארנביה והעיקר:
להוציא את המיטות מן הנגריה. ..."

גוסטב הורן מתוך: "בין רצועת המגבת ונחל פורר", 1986

פערי דיור – עורבא פרח!!!

גד רובין 17/02/16

בעת הכנת תוכנית השינוי בקיבוץ הזורע, ראו צוותי השינוי ל"דורותיהם", שיש מקום להשוות ולפצות חברים שלא זכו לדירה השווה בגודלה ובאיכותה לדירות שניבנו לחברים צעירים. יצרנו מנגנון שקבע מחיר **ערך דירה ממוצעת**. המנגנון אמור היה **להשוות בערכי הדירות**.

מה חוזר ומציע צוות הדיור בהצעה הנוכחית? !!!

להמחשה ולמחשבה שנייה.

סיפורם של קירה וירון

קירה וקיר חברים ותיקים בקיבוץ. עבדו ברפת, עבדו באספסת וגם בתר"ה. בהגיע תורם קיבלו מהקיבוץ "שיכון וותיקים" לתפארת. עם הזמן הקיבוץ שיפץ והרחיב את "הבית לתפארת" ומימדיו הגיעו לכ- 60 מ"ר.

שיבולת וירון נכדים או בני דור תר"ה והאספסת, גדלו במוסד שומריה, שרתו בצבא וחזרו לקיבוץ הזורע, לבית הוריהם, להקים שם את ביתם. עבדו בפלסטופיל, עבדו בחינוך השלימו לימודים בטכניון ובסמינר אורנים, ובבוא תורם, גם הם זכו לשיכון קבע. מאחר ושטח המחנה היה צר מלהכיל את השיכון החדש, "נכבש" שטח משדותינו, מעבר ל"כביש המת" וכונה "שיכון כותנה". שיבולת וירון זכו לשיכון משודרג, כ- 120 מ"ר, 3 חדרי שינה, מטבח משוכלל וסלון מפואר כיאה וראוי לבית מגורים חדש.

קירה וקיר מאוד פירגנו לשידרוג המגורים של שיבולת וירון ושמחו בשמחתם. יום אחד קם הקיבוץ בבוקר והחליט לשנות משהו בקיבוץ. משהו שהוא קצת יותר משינוי קטן, **שינוי באורחות חיים**.

נערכו דיונים, הוצעו הצעות, נגנזו הצעות, נבחרו צוותים וועדות לחלץ מן הסבך וליצור שינוי באורחות חיים שיהיה "הכי שוויוני, הכי לא פוגעני והכי מתאים לקיבוץ הזורע". כדי לא לפגוע בקיר וקירה שקיבלו מהקיבוץ דירה קטנה (60 מ"ר), לעומת דירתם של שיבולת וירון (כ- 120 מ"ר מפוארים), הוצע לפצות את קיר וקירה ולתת להם סכום כסף שישלים את ערך ביתם "לבית בעל ערך ממוצע". לעומתם, שיבולת וירון "יחזירו לקבוץ" סכום כסף שישווה את ערך ביתם לערכו של "הבית בעל ערך ממוצע".

קירה וקיר הלכו לישון בשלווה ובשקט והאמינו שיזכו למעט פיצוי על הדירה הקטנה בה גידלו בצפיפות ושמחה, את בני דורם של שיבולת וירון.

שיבולת וירון לא כל כך שמחו בשמחתם של קירה וקיר. חשבו וחשבו ומצאו פיתרון. ☹

אומנם אנחנו מבינים שמגיע לכם, אבל ניתן לכם את הכסף **בכאילו**.
היום תקבלו את הכסף שמגיע לכם, אבל מחר (כלשהו), תחזירו אותו ואנחנו שכאילו נתנו לכם,
נקבל את כספנו חזרה.

קירה וקיר חזרו לביתם הקט, ישבו בגינה ושאלו: למה זה מגיע לנו? האם לא התאמצנו ובנינו
קיבוץ לתפארת? האם לא השקענו את מיטב שעותינו, כספנו ומרצנו בחינוכם של שיבולת וירון?
האם לתחבולות גידלנו אותם? **איפה השוואת פערי דיור????**

חומר למחשבה. האם זה השינוי שרצינו? האם "לתת כאילו" זה השוואת פערי דיור????

חגיגות ה-80

"מבצע מפיונים"

לציון יום הולדת 80 לקיבוץ הוחלפו המפיונים הישנים בחדר האוכל
לחדשים.
בצדי כל מתקן משובצות תמונות של מקומות ואנשים בקיבוץ של פעם.
אתם מוזמנים לחפש, לחקור, להזכר ולנסות לזהות את המקומות, הרגעים,
והאנשים.
הגתה את הרעיון ולקחה חלק בביצוע, עידית יוקרקמינר, מנהלת המרחב
הצעיר... תודה גדולה.
תודה גדולה נוספת לוועדת תרבות על ההשתתפות במיזם.
צלמים:

אשר בנארי
איתמר ירון
אברהם ברצו ז"ל
אדית פרוינדליך ז"ל
לוקה לוקס ז"ל

16.2.2016

עדכונים מאגף בריאות

ראשית איחולי בריאות טובה לכל חברינו וילדינו.

❖ פיזיותרפיה

המכון שוקק פעילות וידיהם של המטפלים (אדווה, פריאל, וקובי) וכן של אביבה (וביום חמישי רוחלה כתר מאיר) עמוסות. שמעו הטוב של המכון כבר נישא באזור כולו, ומגיעים עשרות מטופלים. לאחרונה חידשנו את עמדת הקבלה, החלפנו מיטת טיפולים, ובכוונתנו לבחון חידושים נוספים.

לפני מספר ימים נערכה ישיבה של כל צוות מכון הפיזיותרפיה, והתקבלו מספר החלטות בנוגע להשאלת ומכירת ציוד:

1. כל השאלת או מכירת ציוד תתבצע ע"י אביבה. המטפלים ימסרו למטופל מה עליו לרכוש, והוא יקבל זאת מאביבה. אביבה אחראית לנהל מעקב ורישום.
  2. אביבה תערוך רשימה של זמן השאלה לכל מוצר. אם לקוח מעוניין להשאיר בבית את הציוד, מעבר לזמן שנקבע, אז הוא יחויב על מחירו המלא של הציוד.
  3. מדרסי במה – השאלה לשבוע ניסיון בלבד. אם המדרסים נשארים בבית הלקוח, הוא יחויב במחירם.
- אנו מבקשים לכבד החלטות אלה, גם אם יש בהן שינוי ממה שהיה מקובל עד כה.

❖ ניקיון בבתי החברים

בהזרע מועסקות 5 עובדות ניקיון, שחלקן גם עוזרות בטיפול בחברים. לאחרונה נפרדנו ממנאל שעבדה כאן מספר שנים. במקומה הצטרפה עובדת חדשה בשם קיצור - נני. את התיאום בין החברים לעובדות עושה ענבר פולק.

עובדות אלה צריכות להספיק במשך יום עבודה מספר בתים, ועליהן לעמוד בזמנים שהוקצבו לחברים. ההנחיה שהן מקבלות היא לדאוג בשגרה, לניקיון הבסיסי של הבית – רצפה, אבק ושירותים. עבודות נוספות (כמו ניקוי חלונות, סידור כללי של הבית, טיפול בגינה וכד') דורשות זמן רב, וזה לא במסגרת ההקצבה שניתנת לחברים ע"י אגף הבריאות.

חבר המעוניין להוסיף שעות, או לעשות ניקיון יסודי בביתו, ורוצה להיעזר בעובדות המועסקות בהזרע, יוכל לעשות זאת על חשבונו, ובתיאום עם העובדת ועם ענבר.

ההתחשבות הכספית במקרה כזה נעשית ע"י הקיבוץ (החבר מחויב בתקציבו, והעובדת מקבלת שכר בהתאם). אין לשלם לעובדות אלה במזומן.

אנו מאוד מבקשים לנהוג בהתאם להנחיות אלה ובעיקר להתייחס בכבוד לעובדות.

חג שמח לקיבוץ הזרע

נחשון

לא עוד אוויר צלול כייז

ארובות בהזורע

נושא זהום האוויר והאקולוגיה בכלל, עולה לדיון רחב בארץ ובעולם. ארצות רבות נרתמו לפעול בנושא החשוב הזה כדי להפחית נזקים.

ואצלנו בכפרנו הקטן, לא מפחיתים.

בשטח נוספו רכבים לרוב ויתווספו בעתיד עוד.

רכב ניתן לרכוש, לקנות, אך לא ניתן לקנות: אוויר לנשימה.

כמו שהצמחים תורמים לאדם, בהטמעה, (פוטו סינתזה), טיהור האוויר והמים, נוי ויופי ועוד, כך אוויר חיוני והכרחי לחיינו.

המצב העכשווי בקיבוץ, כשארובות פולטות עשן מתחילת הערב עד למחרת, עד שקשה לשאוף אוויר, ולא ניתן לפתוח חלון בתוך הבית בלי שהעשן יחדור אליך, מצריך התייחסות רצינית. לא פעם אני מתעוררת מהריח וקמה עם כאב ראש.

זאת פגיעה רחבה שרבים סובלים ושותקים ומזיק בפרט לתינוקות ולזקנים חובתנו למצוא פתרון לנושא ובהקדם.

ואני מבקשת להדגיש שאין כאן נושא אישי אלא ציבורי. שמירת איכות הסביבה היא אינטרס אוניברסלי ומעסיק את כולנו. עשן הוא כידוע בין המזהמים והמסוכנים וגם אם צריך לשלם את עלות החשמל, חשיבות הנושא הבריאותי הנוגע לרבים, קודם בחשיבותו לתשלום על חשמל. למרות שהנושא עלה לדיון במועצת הקהילה (ואני מביאה אותו כלשונו מ"דף לחבר" האחרון), לדעתי אין בו שום פתרון הולם. ומשום שלא נקבעו עדיין תקנים ברורים בנושא המדובר, והציבור סובל עדיין, יש לנו הזכות כחברה הערבה לחבריה לקבוע תקנים משלנו לטובת כולם.

אני מבקשת ממוסדות הקיבוץ ומוועדת בריאות לטפל בנושא ולפעול לטובת הציבור.

בתקווה לשינוי מרים צרפתי

פקס: 04-9899212

מזכיר

04-9899117

קמינים

כמידי חורף אנו נתקלים בתלונות על שימוש בקמינים ומפגעי הריח וזיהום האוויר שחשים חלק מהחברים. הנושא נבדק מספר פעמים ונמצא כי:

- הסמכות היחידה לטיפול בנושא זה היא של היחידה הסביבתית של המועצה האזורית.
- טרם נקבעו בישראל תקנים ברורים לתפעול קמינים באופן כזה שיאפשר פיקוח בפועל.
- רן סולומון ושחף דור, חברי מועצת קהילה, גיאותו להוות כתובת לבירורים בנושא זה, ולהדריך את משתמשי הקמינים בהפעלה נכונה ומידתית. נאחל לכולנו התחשבות הדדית והצלחה בעניין זה.

משך הקדנציות בהזרע

עמירם וייס

לפני מספר חודשים, אולי שנה?? הוגשה לקיבוץ הצעה לאישור על המבנה הארגוני של הנהלת הקיבוץ. במסגרת זו הוצע ואישרנו משך קדנציות של ממלאי התפקידים המרכזיים בהזרע (רכז משק, גזבר, מנהל קהילה מזכירים ומשאבי אנוש).

לא היה נראה לי כבר אז שההצעה טובה, בעיקר לממלאי התפקיד עצמם, וגם בכלל, בכל זאת ידעתי שאין מה להתייחס כי ממילא ההצעה הובאה במסגרת כוללת וברור שלא היו מתייחסים לפרט זה בנפרד.

כעת לאחר שחווינו שלילת המשך כהונה של שני המזכירים אני רוצה להציע שינויי בסעיף זה. ברוב המקרים, תתקיים תקופה של מספר חודשים בהן בעל התפקיד נחשף להשמצות במקרה הרע ועודף ביקורת שלילית במקרה הטוב, ואז מרכיבים צוות לבחינת תפקודו האובייקטיבי כביכול ובסוף הצבעה בקלפי בה מוכרע "דינו" לטוב או לרע. מוטב לנו להימנע מכל זה שהרי גם אם ממלא תפקיד זה או אחר לא הצליח למצוא חן בעיני כולם הרי שעשה מאמץ גדול לבצע את תפקידו כמיטב יכולתו הקרבה שרובנו לא מוכנים אפילו לקחת על עצמנו.

אני מציע הסדר שונה בו הקדנציה נמשכת 4 שנים שזה פרק זמן בו ניתן בהחלט להספיק ולעשות שינויי או להשאיר חותם.

מספר חודשים לפני תום הקדנציה יובאו מועמדים חדשים להחלפת ממלא התפקיד, במידה ובעל התפקיד ירצה להמשיך לקדנציה נוספת הוא יוכל להציע עצמו לבחירה מול מועמדים אחרים. בצורה זו נמנע מהמבוכה ומתחושת אי הנעימות שבה מסתיים פרק של עשייה מבורכת.

בחירת מזכיר כללי

לקראת בחירה של מזכיר כללי ברצוני להתייחס לדילמה הקיימת, האם לבחור כמזכיר חבר קיבוץ או מישהו חיצוני. מעטים האנשים היכולים לבצע תפקיד זה לשביעות רצון של כולם. מטבע הדברים אנחנו בקיבוץ בוחרים מישהו ואחרי כן קוטלים את עשייתו כי צריך הרי להאשים מישהו במחדלים..... לא כך?

נכון שכבר חלק ניכר ממלאי התפקידים בקיבוץ אינם חברי הקיבוץ ויש בכך חסרון מסוים אבל, לדעתי יש בכך גם יתרונות. למשל לאחר חילוקי דעות או ריב אין מפגש יומיומי בין המסוכסכים כי הרי בעל התפקיד נסע כבר לביתו. ☞

גם הראייה הקצת מרחוק שמאפיינת את המנהלים החיצוניים נותנת פרספקטיבה טובה יותר ומאוזנת יותר.

אני רוצה להמליץ על בחירה של מזכיר כללי חיצוני לעומת מזכיר פרט שיבחר מתוך חברי הזורע. בתקווה שצוות הבחירה יחפש מועמדים עם ניסיון מוצלח בעברם וכן רצוי שיהיה להם ניסיון בתפקיד כזה בקיבוץ מתחדש. כך נגדיל את הסיכוי למזכיר מקצועי שכבר "התגלח" במקום אחר ויכול להביא אלינו את הערך המוסף.

גינה קהילתית בהזורע

קבוצת חברים אשר רוצה להקים גינה קהילתית בקיבוץ, מתגבשת בימים אלה. אנחנו נמצאים בשלב ראשוני ביותר בו אנו רוצים לבחון האם ישנם חברים נוספים אשר מתחברים לרעיון של גינה קהילתית. אנו מחפשים שותפים /ות, צעירים/ ות שיצטרפו לקבוצה במטרה להרחיב את הכתף ולהקים קבוצה שתהיה עמוד התווך של הגינה.. חברים אשר הרעיון קוסם להם מוזמנים לפנות אלינו.

בברכה

ורד צרפתי, מעין ארז, אריאל לוקס ואלישע כהן

תודה

תודה לך עומרי רכז הבנין, על שיפוץ הכניסה של בית ווילר. משמח היום לעלות במדרגות היפות והנוחות שקפצו דור ושינו פנים. וכן אני מודה מאוד על סוכת האופניים הראויה והנוחה לקלנועית, וזיפות הכורכר. תודה עמרי על היחס הנימוסי האדיבות והסבלנות שאתה מגלה בתפקידך כרכז הבנין.

מרים צרפתי

לצוותי החינוך ולהורים – לקראת סדנא בת שני

מפגשים בנושא: מיניות, הטרדה מינית ומה שביניהם

במסגרת היותנו אנשי חינוך, הורים ובעלי ברית לילדינו (ולילדים אחרים) אנחנו מתמודדים עם אתגרים רבים.

לצד השמחה, ההתרגשות, ההתפעלות והסיפוק, מזמנים לנו חלק מהאתגרים הללו התמודדות משלנו – עם מבוכה, בלבול, פחד ולעיתים גם כעס.

היכולת לדבר על מיין ומיניות, לענות על הסקרנות מתוך שלוה וביטחון, לזהות סימנים של מצוקה ולהגיב נכון בנקודות ההכרעה, עוזרת לנו להיות בעלי ברית טובים יותר, קרובים יותר, רואים יותר ויעילים יותר.

אנחנו מזמינים אתכם לרכוש את המידע והכלים הללו בשני מפגשים סדנאיים. כל פגישה תארך כשעתיים. הסדנא תועבר על ידי **אורנה שומן**.

מפגש ראשון בתאריך 2.3.2016 – יום רביעי בשעה 20:00

מפגש שני בתאריך 16.3.2016 – יום רביעי בשעה 20:00

מפגש ראשון : מבוא – " לגדל בנות, לגדל בנים ומה הקשר לחיבוקים ולסנדוויצים" לגדל בנים – לגדל בנות –

מקומנו כבעלי ברית לילדים בראשית דרכם ולאורך התבגרותם :
הבניה מגדרית, איך מעבירים מידע ואיך מלמדים?
איך עונים על שאלות?

מסרים ברורים ומסרים מעורפלים, מסרים ישירים ומסרים מוסווים.
שאלות ומחשבות על התנהלות של קהילה בהקשר התנהגויות מיניות של ילדים.

מפגש שני : "בין משחק לפגיעה – נורמטיבי ולא נורמטיבי"
מה בין משחק, סקרנות והתנהלות בריאה ונורמטיבית לבין חציית הגבולות ופגיעה.
הסוד כחלק מהפגיעה המינית, תפקידנו כהורים ובעלי ברית,
סימנים ודרכים לזיהוי "נורות אדומות" של חשד לפגיעה.
כלים להתמודדות למתן עזרה וסיוע ראשוני. פגיעה ומוגנות, מעגלי תמיכה.

להתראות סנדרה ומרב
וצוות למניעת הטרדה מינית הזורע

בבקשה רשמו ביומנים

עוזבים את החאן

לפנות ערב ובשקט מוחלט, אנחנו יורדים מן החאן אל המחנה הקבוע של הקיבוץ. אנחנו עולים על האדמה שלנו כאילו בסתר. היתה זאת שיירה לא גדולה של כל מיני כלי רכב ואוטו המשא הקטן שלנו בראש. היה ערב חם.

אני זוכר את מוסיקת הצרצרים, את אורות המדורות של הבדואים. לפעמים נשמע איזה קול שבא מן הכפר קירי, בו חיים שכנינו לעתיד.

בילינו את הלילה בנגריה המבוצרת ביצור "סנדביץ", קרי: לוחות עץ, שכבת חצץ ושוב קיר של לוחות פח. בבוקר היינו צריכים לפנות את הנגריה. את המיטות שמנו בחוץ ובערב חזרנו והכנסנו אותן.

היה זה בהחלט מוזר שבצורה קונספירטיבית כזו, אנחנו עולים על האדמות שלנו. אי השקט התמידי עם הפסקות, לא גרם לאובדן אמונתנו בצדקת דרכנו- דרך העם היהודי להתיישב בארץ אבותיו. הייתי בטוח, כמו יתר חברי הקיבוץ, שאי אפשר לתאר שהערבים לא יבינו שאנחנו רוצים בטובתנו וגם בטובתם. הייתי בטוח, שלבסוף, רצוננו הטוב ישכנע אותם במהלך ההתפתחות.

סוף סוף אבות אבותינו הרי הם גם אבותיהם.

יוחנן בן יעקב
מתוך "ההיה זה רק אתמול?"

א. יוחנן בן-יעקב והשוטרים בחאן 1935 • תצלום: משה יערי/תמונה

יוחנן בן יעקב והשוטרים בחאן 1935

טוב לדעת

אך עדיין רב הדרך
כי התחלנו רק לצעוד,
מכשולים, עמל ויגע
מאבק וסערות.

ולכן מה טוב לדעת:
הנה המסד מוכן!
דור חדש הולך ובא
דור צעיר ורענן.

דוד ברקאי, מתוך גיליון מיוחד
של "בשער" לרגל הולדת
הילד ה-200 בהזרוע
1953

טוב לדעת, כי בנינו
בית חם, יסוד איתן.
טוב לדעת, כי זרענו
זרע קט – שתיל בגן.

טוב לדעת, כי עמלנו
עד בלי קץ – היתה תמורה.
טוב לדעת, כי קצרנו
שבליס- יבול ברכה.